

С Т А Н О В И Щ Е

на

проф. Розмари Константинова Стателова, д.изк.

за

научните трудове, с които д-р Бинка Котетерова-Добрева участва в конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент” по професионалното направление 8.3.Музикално и танцово изкуство/Музикознание и музикално изкуство/Музика/, обнародван в „Държавен вестник”, бр.57 от 14. юли 2017г.

В посочения по-горе конкурс кандидатката д-р Бинка Котетерова-Добрева участва със следните научни трудове: книгата „Състави за изпълнение на български песенен фолклор в началото на 21. век. /Ансамбли, хорове и вокални формации/” и учебното помагало с песни „С любов към тракийската народна песен”, и двата труда издадени през 2016г., тоест не са представяни при защитата на образователната и научна степен „доктор”, която кандидатката получава през 2013г. Наред с тези два труда д-р Добрева участва в настоящия конкурс с текстовете на шест доклада, изнесени на международни и национални научни конференции. Освен това в случая трябва да имаме предвид и обстоятелството, че д-р Добрева е известен музикант-артист с активна концертна дейност, чиито многобройни прояви у нас и в чужбина също следва да се имат предвид като приноси в настоящия конкурс. Кандидатката е посочила в документацията и своя педагогическа и медийна дейност като имащи отношение към представянето ѝ.

Спирам се най-напред и основно върху теоретичния труд – книгата „Състави за изпълнение на български песенен фолклор в началото на 21. век...” с подзаглавие „Традиция и съвременност”. Това е едно от малкото актуални изследвания, което излага изчерпателно и цялостно и в същото време проблематизира дейността на с ъ с т а в и т е, изпълняващи български песенен фолклор от средата на 20. век до днес. Както Добрева определя, изследователската ѝ задача е /цитирам/ „да представи груповото изпълнителско изкуство, свързано с фолклорната *песен*, като раздел в съвременната музикална култура на България”. Или – казано вече в тясно-професионален аспект – „**вокалното** фолклорно изкуство”. И тук за мен идва вече основното качество на този труд, което е и неговият главен принос: проучването е направено, така да се каже, „отвътре”, от изявен участник във фолклорния изпълнителски процес на елитно равнище, което е ярък и рядък пример в етномузикологията и културната антропология

като приложение на метода на „включеното наблюдение“: тогава, когато участникът в дейността се изявява в същото време като *emic*-изследовател на същата тази дейност. /Тук използвам популярните термини в световната етномузикология *emic* и *etic* като наименования на позициите съответно на вътрешния и външния наблюдател на една проучвана културно-музикална дейност./

След научно-издържано теоретично встъпление, което разкрива позицията и интереса на д-р Добрева към българския фолклорно-изпълнителски процес /видян в две времеви периода/ като процес, намиращ се в стадий на развитие и трансформиране, авторката предприема преглед на дейността в голям времеви обхват – от средата на 20 в. до наши дни. Обектът е разделен на четири – певчески групи за автентичен фолклор, любителски ансамбли и състави, професионални фолклорни ансамбли и професионални камерно-вокални формации. От началото на 90-е години насам обект на разглеждане са новият тип формации и новите проекти на песенния фолклор по пътя на хибридизацията, World Music и етнофюжън. Специални глави са посветени на световните величини в българското фолклорно вокално изкуство, както и на националния събор в Копривщица през 2015г., където се посочват изчерпателно **всички** участващи състави. От голямо значение са направените анкети със специалисти и участници в дейността, както и с начинаещи дейци – друго приложение на антропологичния подход, който отлично допринася за утвърждаването на интердисциплинарния характер на изследването. Три са патосите на това успешно изследване: това, че песенният и певческият фолклор е едно от най-представителните лица на страната ни пред света, това, че дейността е в състояние на трансформиране и – на трето, но не на последно по значимост място – необходимостта и от държавни усилия за опазване на фолклорната традиция, тоест – от съответна културна политика. В този смисъл посочените на 8 стр. изследователски задачи третирам и като приноси на изследването, което, вярвам, ще заеме значимо място сред учебната литература за университетските курсове по народно пеене и фолклор у нас, а при съответен езиков превод – и в чужбина.

Дотук чрез преглед на основния хабилитационен труд установихме приносите на д-р Бинка Добрева като изследовател в полето на фолклорната песен. А сега – чрез учебното помагало и научните доклади ще третираме заслугите на кандидатката в областта на педагогиката, детското и професионалното образование по музика. Анализът на учебното помагало „С любов към тракийската народна песен“ и самият подбор на петдесет и петте песни, автентично народни и авторски и подредени според функцията им и според метрума, разкриват пред нас дълбоката осведоменост на Добрева не само към тракийската фолклорно-музикална област, но и по отношение на това, как педагогически да се поощри и помогне на младото поколение да запее и да заживее с народната песен. С

удовлетворение откриваме осведомености, които са достъпни само на опитния познавач и педагог в сферата на народното пеене: това например, че децата, озовавайки се в света на неравноделните метруми, по-лесно усвояват такива сложни метруми като 11/8, отколкото наглед по-достъпния метрум 5/8. Пристъпвайки към научните доклади, установяваме, че с вещина са разработени редица психологически проблеми при усвояването на пеенето на сцена, осветлени са особеностите на подсъзнателното въздействие на фолклора върху подрастващите, както и специфични проблеми при журирането и провеждането на конкурси за народно пеене. Представителка на фолклорните дейци и фолклористите с модерни възгледи относно промените, настъпили в тази специфична сфера, Добрева като вокален педагог ратува за нотното ограмотяване на децата, което според нея подпомага успеха в обучението по народно пеене.

Всичко това определя д-р Бинка Добрева, видна българска народна певица, солистка на прославения хор „Мистерията на българските гласове” и авторка на трудове с несъмнен научен принос към фолклористиката и професионалното музикално образование в областта на фолклора, като търсен педагог в процеса на усвояване на народното пеене от младото поколение. Не случайно тя се изявява активно и в провеждането на майсторски класове по народно пеене у нас и в чужбина.

Казаното дотук ми дава всички основания да считам кандидатурата на д-р Бинка Котетерова-Добрева за академичната длъжност „доцент” за много подходяща и изискваща положителен вот при гласуването за тази кандидатура. Приканвам и колегите от научната комисия за провеждането на конкурса да гласуват също положително.

София, 28 октомври 2017г.

.....
/проф. д.изк. Розмари Стателова/